
Descartova cena se poprvé udělovala v Česku

Descartova cena se poprvé udělovala v Česku

PRAHA - Descartovu cenu letos získaly mezinárodní vědecké týmy vedené Howardem Trevorem Jacobsem z Finska, který zkoumá buňky k lékařským účelům, a Andersem Karlssonem ze Švédska, jenž se zabývá dálkovou fotonovou komunikací.

Evropská komise ji uděluje již popáté, letos poprvé ji laureáti převzali v Česku. Slavnostní ceremoniál v Rudolfově galerii na Pražském hradě zahájili prezident Václav Klaus a evropský komisař pro vědu a výzkum Janez Potočnik.

Prezident připomněl symboliku místa předávání cen. Galerie se jmenuje po císaři Rudolfovi II., který byl mecenášem vědy a do Prahy přivedl významné vědce, jakými byli Tycho Brahe a Johannes Kepler. Potočnik zdůraznil význam evropské vědecké spolupráce pro ekonomiku. Cena má přispět k evropeizaci vědy, řekl.

Do finále postoupil také projekt Lepší ukládání dat: Kouzelné magnetické materiály, na kterém spolupracuje také česká skupina fyziků. Jejich mluvčím je Václav Drchal z Fyzikálního ústavu. V Praze projekt představil a mezinárodní vědecký tým řešitelů reprezentoval vídeňský profesor Peter Weinberger, který ho řídí. Už 15 let v něm spolupracují rakouští, čeští a maďarští vědci na co nejefektivnějším ukládání dat a přenosu informací.

Češi pracují v týmech, které byly oceněny v minulých letech. V roce 2001 získal Descartovu cenu například projekt vývoje nových léčiv proti HIV, koordinovaný profesorem Janem Balzarinem z Belgie. Podílel se na něm se svými spolupracovníky Antonín Holý z Ústavu organické chemie a biochemie. Jan Vondrák a jeho kolegové z Astronomického ústavu se podíleli na projektu přesného zjišťování polohy Země. Koordinovala ho Veronique Dehantová z Belgie. Descartovu cenu dostal loni.

Ve vítězných týmech letos Češi nejsou. Udělování Descartovy ceny v Praze má být podnětem nejen pro ně, ale i pro jejich kolegy z desítky nových členských států Evropské unie k tomu, aby hledali uplatnění svých schopností ve spolupráci se špičkovými kolegy pracujícími v témže oboru kdekoli na světě.

Cena je dotovaná miliónem eur, což je zhruba 30 miliónů korun. Částka bude rozdělena mezi oba vítězné týmy, které ji použijí k dalšímu vědeckému výzkumu.

ČTK